Zaolzie. Wykład o polskojęzycznych kazaniach duchownych ewangelickich z XVIII i XIX wieku

Data publikacji: 12.03.2023 14:55

Tematem marcowego wykładu Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej byli ewangeliccy kaznodzieje cieszyńscy XVIII i XIX wieku i teksty ich polskojęzycznych kazań.

Wykład 8 marca w Centrum Polskim w budynku Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno Oświatowego w Republice Czeskiej w Czeskim Cieszynie wygłosiły Jana Raclavská i Urszula Kolber – współautorki wydanej przez Kongres Polaków w Republice Czeskiej książki „Kazania cieszyńskie. O ich języku w kościele luterańskim".

Prelegentki omówiły polszczyznę, jakiej ewangeliccy duchowni używali pisząc swe kazania. Zwróciły uwagę na fakt, że teksty te obfitowały w regionalizmy. Prowadząc wnikliwe badania nad tym tematem Raclavská i Kolber korzystały z rękopisów kazań znajdujących się w Muzeum Protestantyzmu – Bibliotece i Archiwum im. B. R. Tschammera w cieszyńskim Kościele Jezusowym.

Omówiono postaci takich pastorów, jak Jan Muthmann czy Samuel Ludwik Zasadius, którzy jako pierwsi oficjalnie wprowadzili zasadę postulowaną przez Marcina Lutra, że Słowo Boże powinno być głoszone w języku ojczystym wiernych.

Raclavská przyznała, że używana na Śląsku Cieszyńskim polszczyzna była różna od polszczyzny ogólnopolskiej. Jednocześnie podkreślała, że w regionalizacji języka nie ma niczego złego. – To jest nasza regionalna polszczyzna, którą tutaj używamy. To kod oficjalny, nierówny gwarze czy mowie „po naszymu", bo to co innego, ale nasza oficjalna polszczyzna – stwierdziła Raclavská. I przytoczyła cytat z Muthmanna, który już wówczas napisał w swojej książce „Wierność Bogu y cesarzowi czasu powietrza morowego należąca", że użyta w niej polszczyzna ma charakter lekki i jest „niekiedy według zwykłości słuchaczów akomodowana".

(indi)